

[Skruksager Skau]

skal afskaffes og harmoniseres, og at også de eksisterende afgiftsforskelle mellem de nuværende 12 medlemslande skal formindskes.

Danmark er i afgiftsmæssig henseende fuldstændig ude af trit med de andre EF-lande. Det vidner pakken af EF-forslag om, de forslag, som vi behandler for øjeblikket, altså forslagene i EF-redegørelserne nr. 4-10. I den forbindelse vil det være fornuftigt at spørge os selv om hovedårsagerne til, at vi afgiftsmæssigt er så meget ude af trit med de andre EF-lande.

Der er for det første statsfinansielle årsager. Det er ganske klart, at mange af de afgiftsforhøjelser, vi har foretaget, skyldes, at vi har haft behov for at suge kapital op. Og det hænger sammen med indkomstpoltiske årsager – opbygning af købekraft for at forbedre betalingsbalancen. Det har også sundhedspoltiske årsager, eller det har man i hvert fald ofte undskyldt sig med, og det var også det, vi hørte fra hr. Bernhard Baunsgaard: Vi har sat afgifterne op, fordi vi gerne så en formindskelse af tobaksforbruget og alkoholforbruget.

Det, som det i den forbindelse er interessant at iagttage, er, at tobaksforbruget og alkoholforbruget i Danmark jo i store træk svarer til forbruget i andre lande, som har den samme kulturelle baggrund, men hvor afgifterne er betydelig lavere.

En anden årsag har været – hvad der også er blevet sagt heroppefra for lidt siden – ønsker og krav om at ændre konkurrenceforholdet mellem alternative forbrugsvarer. Det gælder kollektiv trafik til forskel fra individuel trafik, det gælder gas og vindenergi frem for olieenergi. Der er også besparelsmæssige årsager, nemlig en reducere af varmeenergien og en mindskning af bilkørslen. Det har også miljøpoltiske årsager, idet vi har vedtaget en højere afgift på blyholdig benzin og en lavere afgift på blylet benzin.

Årsagerne har også været at forbedre indkomstudjævningen, at give kompensation til bestemte grupper, der rammes af en eventuelt højere afgift. I den forbindelse har vi jo her – med hensyn til varmeafgifter – behandlet endnu højere sociale ydelser, der også er affødt af højere lønkrav, for at man kunne betale for de endnu højere afgifter.

Vi kan ikke komme uden om, at det har haft visse virkninger, men det er alligevel forbausende, at danskernes forbrug generelt af de for-

skellige afgiftsbelagte produkter ikke er signifikant forskelligt fra forbruget i de lande, der har et betydelig lavere afgiftsniveau, og som vi kulturelt og klimamæssigt kan sammenligne os med. Jeg har nævnt vores forbrug af tobak og også af alkohol, øl osv. Måske kan vi finde lidt på bilområdet, men her betaler vi for tre biler, når vi køber én.

Det, som er nødvendigt i den sammenhæng, er i allerhøjeste grad det holdningsmæssige, det adfærdsmæssige, det videnmæssige, så vi kan sikre en bedre sundhed. Vi har ikke foreslået at holde igen, og det skyldes nok den manglende evne til at fastholde en rimelig indkomstpoltik – uanset utallige lønstop, prisstop og avancestop. Vi har derfor i Danmark lige så stille bevæget os væk fra en rimelig proportion, hvad angår afgifter, løn og sociale ydelser. Lyspærer, elafgifter og 22 pct. på fødevarer skal betales af alle, også de socialt svage. Derfor er de sociale ydelsers størrelse selvfølgelig sat i en eller anden positiv relation til afgiftsniveauet. Vi kender det fra varmeafgifterne. Det har så medført, at det bliver vanskeligt for os at føre forholdene tilbage, således at vi kan nærme os afgiftsforholdene i det øvrige EF.

Det nuværende system er på en måde uensigtsmæssigt og uacceptabelt, fordi det medfører – hvad vi ofte har drøftet i Folketinget – grænsehandelsproblemer, et generelt højere skattetryk og også generelt højere overførselsindkomster.

Skatteministeren har beregnet, at afgiftsforslagene, fra EF 4 til EF 10, vil give et provenutab på godt 18 mia. kr., hvis vi foretager den harmonisering. Hertil kommer så virkningen af momsharmoniseringen.

Umiddelbart lyder det af meget, men jeg har faktisk lyst til at spørge skatteministeren, hvor meget det offentlige vil spare, såfremt afgifterne kommer ned på det foreslåede niveau, for det er det offentlige, der er storforbruger i vort samfund. Her tænker jeg ikke alene på den direkte afledning af afgifterne, men også på de indirekte afledninger i form af højere løn til de offentligt ansatte – på grund af de højere afgifter – samt højere sociale ydelser til pensionister, bistandsklienter, dagpengemodtagere og uddannelsessøgende, som alt i alt omfatter mere end halvdelen af den danske befolkning. Herunder er medregnet det, som jeg tidligere har omtalt, nemlig ekstra varmeghjælp og ekstra huslejetilskud.